Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 1. augusta 2025*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Platobné služby na vnútornom trhu – Smernica 2007/64/ES – Článok 56 ods. 1 písm. b) – Povinnosť užívateľa platobných služieb ‚bez zbytočného odkladu' informovať poskytovateľa platobných služieb o strate, krádeži, zneužití alebo neautorizovanom použití jeho platobného nástroja – Článok 58 – Oznamovanie neautorizovaných platobných transakcií – Náprava takejto transakcie poskytovateľom platobných služieb, na ktorú sa vzťahuje povinnosť užívateľa týchto služieb oznámiť takúto transakciu ‚bez zbytočného odkladu… a najneskôr do 13 mesiacov odo dňa odpísania z účtu' – Články 60 a 61 – Príslušné povinnosti poskytovateľa platobných služieb a platiteľa za neautorizovanú platobnú transakciu – Po sebe nasledujúce neautorizované platobné transakcie, ku ktorým došlo po strate, krádeži, zneužití alebo neautorizovanom použití platobného nástroja – Oneskorené oznámenie, ktoré nie je úmyselné ani spôsobené hrubou nedbanlivosťou – Rozsah práva na vrátenie finančných prostriedkov"

Vo veci C-665/23,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Cour de cassation (Kasačný súd, Francúzsko) z 8. novembra 2023 a doručený Súdnemu dvoru 9. novembra 2023, ktorý súvisí s konaním:

IL

proti

Veracash SAS,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory I. Jarukaitis (spravodajca), sudcovia N. Jääskinen, A. Arabadžiev, M. Condinanzi a R. Frendo,

generálna advokátka: L. Medina,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

* Jazyk konania: francúzština.

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– Veracash SAS, v zastúpení: R. Froger, avocat,

– francúzska vláda, v zastúpení: R. Bénard a T. Lechevallier, splnomocnení zástupcovia,

– česká vláda, v zastúpení: J. Očková, M. Smolek a J. Vláčil, splnomocnení zástupcovia,

– Európska komisia, v zastúpení: C. Auvret a G. Goddin, splnomocnené zástupkyne,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 9. januára 2025,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 56, 58, 60 a 61 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2007/64/ES z 13. novembra 2007 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a ktorou sa zrušuje smernica 97/5/ES (Ú. v. EÚ L 319, 2007, s. 1).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi IL, fyzickou osobou, na jednej strane a spoločnosťou Veracash SAS na druhej strane vo veci odmietnutia vrátenia peňazí z výberov, ktoré boli vykonané bez povolenia IL, z dôvodu že boli údajne oneskorene oznámené.

Právny rámec

Právo Únie

3 Odôvodnenia 31 až 35 smernice 2007/64 uvádzajú:

„(31) S cieľom znížiť riziko a dôsledky neautorizovaných alebo nesprávne vykonaných platobných transakcií by mal užívateľ platobných služieb čo najskôr informovať poskytovateľa platobných služieb o každom spore, ktorý sa týka údajne neautorizovaných alebo nesprávne vykonaných platobných transakcií za predpokladu, že poskytovateľ platobných služieb splnil svoje informačné povinnosti podľa tejto smernice. Ak užívateľ platobných služieb dodrží lehotu pre toto oznámenie, mal by byť schopný uplatniť tieto nároky v rámci premlčacích dôb stanovených podľa vnútroštátneho práva. Táto smernica by nemala mať vplyv na iné nároky medzi užívateľmi platobných služieb a poskytovateľmi platobných služieb.

(32) S cieľom motivovať užívateľa platobných služieb k tomu, aby bez zbytočného odkladu informoval svojho poskytovateľa o každej krádeži alebo strate platobného nástroja, a tým znížil riziko vykonania neautorizovaných platobných transakcií, mal by byť užívateľ zodpovedný iba za obmedzenú sumu, pokiaľ nekonal podvodným spôsobom alebo s hrubou nedbalosťou. Navyše, ak užívateľ informoval poskytovateľa platobných služieb o tom, že jeho platobný nástroj mohol byť zneužitý, od užívateľa by sa nemalo žiadať, aby hradil ďalšie straty vyplývajúce z neautorizovaného použitia tohto nástroja. …

(33) Pri posudzovaní prípadnej nedbalosti užívateľa platobných služieb by sa mali zohľadniť všetky okolnosti. Dôkazy údajnej nedbalosti a jej rozsah by sa mali posúdiť podľa vnútroštátneho práva. Zmluvné podmienky týkajúce sa poskytovania a používania platobného nástroja, ktorých účinkom by bolo zvýšenie dôkazného bremena spotrebiteľa alebo zníženie dôkazného bremena vydavateľa, by sa mali považovať za neplatné.

(34) Členské štáty by však mali môcť stanoviť menej prísne pravidlá, než sa uvádza vyššie, s cieľom zachovať existujúcu úroveň ochrany spotrebiteľa a podporiť dôveru v bezpečné používanie elektronických platobných nástrojov. … Členským štátom by malo byť povolené znížiť zodpovednosť alebo úplne zbaviť zodpovednosti platiteľa okrem prípadov, keď platiteľ konal podvodne.

(35) Mali by sa prijať ustanovenia upravujúce alokáciu strát v prípade neautorizovaných platobných transakcií. Na užívateľov platobných služieb, ktorí nie sú spotrebiteľmi, sa môžu uplatňovať iné ustanovenia, keďže takíto užívatelia môžu obyčajne lepšie posúdiť riziko podvodu a prijať protiopatrenia.“

4 Článok 4 tejto smernice obsahuje tieto definície:

„Na účely tejto smernice sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

…

5. ‚platobnou transakciou‘ je úkon, ktorým je vklad, prevod alebo výber finančných prostriedkov, a to z podnetu platiteľa alebo príjemcu, bez ohľadu na akékoľvek súvisiace povinnosti medzi platiteľom a príjemcom;

…

7. ‚platiteľom‘ je fyzická, alebo právnická osoba, ktorá je majiteľom platobného účtu a ktorá povoľuje platobný príkaz z tohto platobného účtu, alebo v prípade, že taký účet neexistuje, fyzická alebo právnická osoba, ktorá dáva platobný príkaz;

…

10. ‚užívateľom platobných služieb‘ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá využíva platobné služby ako platiteľ alebo príjemca alebo aj ako príjemca, aj ako platiteľ;

…

16. ‚platobným príkazom‘ je každý pokyn platiteľa alebo príjemcu svojmu poskytovateľovi platobných služieb, ktorým žiada o vykonanie platobnej transakcie;

…

23. ‚platobným nástrojom‘ je každé personalizované zariadenie (zariadenia) a/alebo súbor postupov dohodnutý medzi užívateľom platobných služieb a poskytovateľom platobných služieb, ktoré používa užívateľ platobných služieb, aby mohol iniciovať platobný príkaz;

…“

5 V hlave IV uvedenej smernice, nazvanej „Práva a povinnosti týkajúce sa poskytovania a používania platobných služieb“, sa nachádza päť kapitol. Kapitola 1 tejto hlavy IV s názvom „Spoločné ustanovenia“ obsahovala článok 51, ktorý spresňoval pôsobnosť uvedenej hlavy IV. Tento článok 51 v odseku 1 stanovoval:

„Ak užívateľ platobných služieb nie je spotrebiteľom, strany sa môžu dohodnúť, že články 59, 61, 62, 63, 66 a 75 sa neuplatňujú v plnom rozsahu ani čiastočne. Strany si môžu tiež dohodnúť inú lehotu, ako je lehota ustanovená v článku 58.“

6 Kapitola 2 tej istej hlavy IV bola nazvaná „Autorizácia platobných transakcií“ a obsahovala články 54 až 63 tej istej smernice. Článok 56 uvedenej smernice s názvom „Povinnosti užívateľa platobných služieb vo vzťahu k platobným nástrojom“ v odseku 1 stanovoval:

„Užívateľ platobných služieb oprávnený na používanie platobného nástroja musí plniť tieto povinnosti:

…

b) bez zbytočného odkladu oznámiť poskytovateľovi platobných služieb alebo ním určenému subjektu zistenie straty, krádeže alebo zneužitia platobného nástroja alebo jeho neautorizované použitie.“

7 Podľa článku 57 smernice 2007/64 s názvom „Povinnosti poskytovateľa platobných služieb vo vzťahu k platobným nástrojom“:

„1. Poskytovateľ platobných služieb vydávajúci platobný nástroj musí plniť tieto povinnosti:

…

c) zabezpečiť nepretržitú dostupnosť vhodných prostriedkov, aby mohol užívateľ platobných služieb splniť svoju oznamovaciu povinnosť podľa článku 56 ods. 1 písm. b)… a

d) zabrániť každému použitiu platobného nástroja po tom, ako bolo vykonané oznámenie podľa článku 56 ods. 1 písm. b).

2. Poskytovateľ platobných služieb znáša riziko spojené so zaslaním platobného nástroja alebo jeho personalizovaných bezpečnostných prvkov platiteľovi.“

8 Podľa článku 58 tejto smernice s názvom „Oznamovanie neautorizovaných alebo nesprávne vykonaných platobných transakcií“:

„Užívateľ platobných služieb má nárok na nápravu zo strany poskytovateľa platobných služieb len vtedy, ak svojho poskytovateľa platobných služieb bez zbytočného odkladu, a najneskôr do 13 mesiacov odo dňa odpísania z účtu, informuje o tom, že zistil neautorizované alebo nesprávne vykonané platobné transakcie, na základe ktorých mu vzniká nárok na nápravu… pokiaľ poskytovateľ platobných služieb prípadne [a to prípadne s výnimkou situácie, keď poskytovateľ platobných služieb – *neoficiálny preklad*] neposkytol alebo nesprístupnil informácie o takejto platobnej transakcii v súlade s hlavou III [upravujúcou transparentnosť podmienok a požiadavky na poskytovanie informácií o platobných službách].“

9 Článok 59 uvedenej istej smernice, nazvaný „Dôkaz o autentifikácii a vykonaní platobných transakcií“, stanovuje:

„1. Členské štáty vyžadujú, aby v prípade, keď užívateľ platobných služieb popiera, že vykonanú platobnú transakciu autorizoval, alebo tvrdí, že platobná transakcia nebola správne vykonaná, je na jeho poskytovateľovi platobných služieb, aby dokázal, že platobná transakcia bola autentifikovaná, riadne zaznamenaná, zaúčtovaná a že na ňu nemala vplyv nijaká technická porucha ani iný nedostatok.

2. V prípade, že užívateľ platobných služieb popiera, že by autorizoval vykonanú platobnú transakciu, použitie platobného nástroja, ktoré zaznamenal poskytovateľ platobných služieb, ako také nie je nevyhnutne dostatočným dôkazom, že platiteľ autorizoval danú platobnú transakciu alebo že pri plnení jednej alebo viacerých svojich povinností podľa článku 56 konal platiteľ podvodným spôsobom alebo úmyselne konanie opomenul alebo konal s hrubou nedbalosťou [nedbanlivosťou – *neoficiálny preklad*].

10 Článok 60 tej istej smernice s názvom „Zodpovednosť poskytovateľa platobných služieb za neautorizované platobné transakcie“ v odseku 1 stanovoval:

„Členské štáty zabezpečia bez toho, aby bol dotknutý článok 58, aby v prípade neautorizovanej platobnej transakcie poskytovateľ platobných služieb platiteľa okamžite platiteľovi vrátil sumu neautorizovanej platobnej transakcie[,] a ak je to možné, docielil stav na platobnom účte, ktorý by zodpovedal stavu, keby sa neautorizovaná platobná transakcia vôbec nevykonala.“

11 Článok 61 smernice 2007/64, nazvaný „Zodpovednosť platiteľa za neautorizované platobné transakcie“, znel:

„1. Odchylne od článku 60 platiteľ zodpovedá za stratu až do maximálnej výšky 150 [eur], ktorá súvisí so všetkými neautorizovanými platobnými transakciami a ktorá je spôsobená použitím strateného alebo odcudzeného platobného nástroja alebo zneužitím platobného nástroja v dôsledku nezabezpečenia personalizovaných bezpečnostných prvkov platiteľom.

2. Platiteľ znáša všetky straty súvisiace s neautorizovanými platobnými transakciami, ak mu vznikli na základe podvodného konania alebo úmyselným nesplnením jednej alebo viacerých jeho povinností podľa článku 56 alebo nesplnením týchto povinností v dôsledku jeho hrubej nedbalosti [nedbanlivosti – *neoficiálny preklad*]. V takýchto prípadoch sa neuplatňuje maximálna suma uvedená v odseku 1 tohto článku.

3. V prípadoch, keď platiteľ nekonal podvodne alebo nemal úmysel nesplniť svoje povinnosti podľa článku 56, môžu členské štáty znížiť zodpovednosť uvedenú v odsekoch 1 a 2 tohto článku, pričom zohľadňujú najmä povahu personalizovaných bezpečnostných prvkov platobného nástroja a okolnosti, za ktorých došlo k jeho strate, odcudzeniu alebo zneužitiu.

4. Platiteľ neznáša nijaké finančné dôsledky vyplývajúce z použitia strateného, odcudzeného alebo zneužitého platobného nástroja po tom, ako oznámil skutočnosti podľa článku 56 ods. 1 písm. b)[,] okrem prípadov, keď konal podvodným spôsobom.

5. Ak poskytovateľ platobných služieb nezabezpečí primerané prostriedky na splnenie oznamovacej povinnosti týkajúcej sa strateného, odcudzeného alebo zneužitého platobného nástroja, ako sa to vyžaduje podľa článku 57 ods. 1 písm. c), platiteľ nenesie zodpovednosť za

finančné dôsledky vyplývajúce z použitia tohto platobného nástroja okrem prípadov, keď konal podvodným spôsobom.“

12 Článok 62 tejto smernice obsahoval pravidlá týkajúce sa „vrátenia finančných prostriedkov pri platobných transakciách iniciovaných príjemcom alebo prostredníctvom neho“, zatiaľ čo článok 63 tejto smernice sa týkal „žiadostí o vrátenie finančných prostriedkov pri platobných transakciách…“.

13 Smernica 2007/64 bola s účinnosťou od 13. januára 2018 zrušená a nahradená smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2366 z 25. novembra 2015 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia smernice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EÚ a nariadenie (EÚ) č. 1093/2010 a ktorou sa zrušuje smernica 2007/64/ES (Ú. v. EÚ L 337, 2015, s. 35).

Francúzske právo

14 Code monétaire et financier (Menový a finančný zákonník), v znení vyplývajúcom z ordonnance n° 2009-866, du 15 juillet 2009, relative aux conditions régissant la fourniture de services de paiement et portant création des établissements de paiement [nariadenie č. 2009 866 z 15. júla 2009 o podmienkach upravujúcich poskytovanie platobných služieb a o zriaďovaní platobných inštitúcií (JORF zo 16. júla 2009, text č. 13, a korigendum JORF z 25. júla 2009, text č. 18)] (ďalej len „Menový a finančný zákonník“), v článku L. 133-17 stanovuje:

„I – Ak sa užívateľ platobných služieb dozvie o strate, krádeži, zneužití alebo akomkoľvek neautorizovanom použití platobného nástroja alebo súvisiacich údajov, bez zbytočného odkladu o tom informuje svojho poskytovateľa platobných služieb alebo ním určený subjekt, aby mohol byť nástroj zablokovaný.

…“

15 Článok L. 133-18 tohto zákonníka v prvom odseku stanovuje:

„V prípade neautorizovanej platobnej transakcie, ktorú užívateľ oznámil za podmienok stanovených v článku L. 133-24, poskytovateľ platobných služieb bez zbytočného odkladu vráti platiteľovi sumu neautorizovanej platobnej transakcie, a ak je to možné, docieli stav na platobnom účte, z ktorého sa finančné prostriedky odpísali, ktorý by zodpovedal stavu, ak by sa neautorizovaná platobná transakcia vôbec nevykonala.“

16 Článok L. 133-19 uvedeného zákonníka stanovuje:

„I. – V prípade neautorizovanej platobnej transakcie nasledujúcej po strate alebo krádeži platobného nástroja je platiteľ zodpovedný za všetky straty vyplývajúce z použitia tohto nástroja, a to až do výšky 150 [eur], pred poskytnutím informácie stanovenej v článku L. 133-17.

Platiteľ však nenesie zodpovednosť v prípade neautorizovanej platobnej transakcie uskutočnenej bez použitia personalizovaných bezpečnostných prvkov.

II. – Zodpovednosť platiteľa nevzniká, ak bola neautorizovaná platobná transakcia vykonaná zneužitím platobného nástroja alebo s ním súvisiacich údajov bez vedomia platiteľa.

Platiteľovi zodpovednosť nevzniká ani v prípade falšovania platobného nástroja, ak mal platiteľ v čase neautorizovanej platobnej transakcie platobný nástroj v držbe.

III. – Ak poskytovateľ platobných služieb nezabezpečí primerané prostriedky na splnenie oznamovacej povinnosti na účely zablokovania platobného nástroja podľa článku L. 133-17, platiteľ nenesie žiadne finančné dôsledky, pokiaľ sa nedopustil podvodného konania.

IV. – Platiteľ znáša všetky straty súvisiace s neautorizovanými platobnými transakciami, ak mu vznikli na základe podvodného konania alebo úmyselným nesplnením jeho povinností podľa článkov… L. 133-17 alebo nesplnením týchto povinností v dôsledku jeho hrubej nedbanlivosti.“

17 Podľa článku L. 133-24 toho istého zákonníka:

„Užívateľ platobných služieb je povinný bez zbytočného odkladu a najneskôr v prekluzívnej lehote 13 mesiacov odo dňa odpísania finančných prostriedkov z účtu oznámiť svojmu poskytovateľovi platobných služieb neautorizovanú alebo nesprávne vykonanú platobnú transakciu, okrem prípadu, že poskytovateľ platobných služieb mu neposkytol alebo mu nesprístupnil informácie o takejto platobnej transakcii…

S výnimkou prípadov, keď je užívateľom fyzická osoba konajúca mimo rámca svojej podnikateľskej činnosti alebo mimo rámca samostatnej zárobkovej činnosti, sa strany môžu rozhodnúť, že sa od ustanovení tohto článku odchýlia.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

18 IL vlastní vkladový účet v zlate v spoločnosti Veracash. Táto spoločnosť zaslala 24. marca 2017 na adresu IL novú kartu určenú na výber hotovosti a vykonávanie platieb. Od 30. marca do 17. mája 2017 boli z tohto účtu denne uskutočňované výbery (ďalej len „výbery dotknuté vo veci samej“).

19 IL, ktorý tvrdil, že túto platobnú kartu nedostal, ani neautorizoval tieto výbery, podal na Tribunal de grande instance d’Évry (Súd prvého stupňa Évry, Francúzsko), ktorý sa od 1. januára 2020 stal Tribunal judiciaire d’Évry (Občianskoprávny súd Évry), žalobu s návrhom uložiť spoločnosti Veracash povinnosť vrátiť sumy zodpovedajúce uvedeným výberom, ako aj zaplatiť náhradu škody.

20 Keďže jeho žaloba bola v prvostupňovom konaní čiastočne zamietnutá, IL podal odvolanie na Cour d’appel de Paris (Odvolací súd Paríž, Francúzsko), ktorý ho rozsudkom z 3. januára 2022 zamietol. Tento súd dospel podobne ako prvostupňový súd k záveru, že IL sa nemôže odvolávať na ustanovenia článku L. 133-18 Menového a finančného zákonníka, keďže spoločnosti Veracash „bez zbytočného odkladu“ a „okamžite“ neoznámil výbery dotknuté vo veci samej, ale 23. mája 2017, teda takmer dva mesiace po prvom napadnutom výbere.

21 IL následne podal kasačný opravný prostriedok na Cour de cassation (Kasačný súd, Francúzsko), ktorý je vnútroštátnym súdom, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania. Na podporu svojho odvolania IL uvádza dva odvolacie dôvody, pričom jeden sa vo svojej prvej časti zakladá na porušení článku L.133-24 Menového a finančného zákonníka. V tejto časti IL tvrdí, že Cour d’appel de Paris (Odvolací súd Paríž) porušil tento článok L.133-24, keď v podstate uviedol, že jeho oznámenie výberov dotknutých vo veci samej spoločnosti Veracash bolo oneskorené,

pretože k nemu došlo takmer dva mesiace po prvom napadnutom výbere, zatiaľ čo podľa neho na základe uvedeného článku L.133-24 disponuje používateľ bankovej karty na takéto oznámenie lehotou trinástich mesiacov odo dňa napadnutého odpísania z účtu.

22 Veracash naopak tvrdí, že tento istý článok L. 133-24 stanovuje dvojitú lehotu a že lehota trinástich mesiacov je prekluzívnou lehotou. Navyše štruktúra tohto ustanovenia vyžaduje, aby užívateľ hneď, ako zistí anomáliu, ju okamžite oznámil svojmu poskytovateľovi platobných služieb.

23 Vnútroštátny súd uvádza, že riešenie sporu závisí od toho, či poskytovateľ platobných služieb môže odmietnuť vrátiť sumu neautorizovanej transakcie, ak platiteľ, ktorý túto transakciu oznámil do trinástich mesiacov odo dňa odpísania z účtu, tak urobil oneskorene, pričom toto oneskorenie nebolo úmyselné ani spôsobené hrubou nedbanlivosťou z jeho strany.

24 Vzhľadom na to, že príslušné ustanovenia Menového a finančného zákonníka sa majú vykladať v súlade so smernicou 2007/64, uplatniteľnou *ratione temporis* na spor, ktorý prejednáva, vzhľadom na dátum skutkových okolností, ktoré viedli k tomuto sporu, zastáva názor, že doslovný výklad článku 58 tejto smernice, ktorý je podľa jeho názoru podporený jej odôvodnením 31, nepochybne môže viesť k záveru, že poskytovateľ platobných služieb je oprávnený odmietnuť vrátenie sumy neautorizovanej platobnej transakcie len z dôvodu, že mu ju užívateľ platobných služieb oznámil oneskorene, aj keby mu bola v tejto lehote trinástich mesiacov oznámená. Takýto výklad sa však zdá byť ťažko zlučiteľný s článkom 61 ods. 2 uvedenej smernice. Ak by totiž poskytovateľ platobných služieb platiteľa v každom prípade nebol povinný vrátiť platiteľovi sumu neautorizovanej platobnej transakcie, ktorú mu platiteľ oznámil oneskorene, bolo by irelevantné, či je toto oneskorenie úmyselné alebo vyplýva z hrubej nedbanlivosti, hoci toto ustanovenie v spojení s článkom 56 tej istej smernice stanovuje, že táto povinnosť vrátenia finančných prostriedkov je vylúčená len za týchto okolností.

25 Vnútroštátny súd okrem toho poznamenáva, že hoci Súdny dvor v rozsudku z 2. septembra 2021, CRCAM (C-337/20, EU:C:2021:671), podal výklad článku 58 smernice 2007/64, nevyjadril sa k dôsledkom nesplnenia povinnosti platiteľom bez zbytočného odkladu informovať svojho poskytovateľa platobných služieb o tom, že zistil neautorizovanú platobnú transakciu.

26 V tejto súvislosti je pravda, že existuje záujem nabádať platiteľa k tomu, aby s náležitou starostlivosťou informoval svojho poskytovateľa platobných služieb. Článok 61 ods. 2 smernice 2007/64 však podľa vnútroštátneho súdu uvádza, že normotvorca Európskej únie nemal v úmysle sankcionovať každé oneskorenie za akýchkoľvek okolností úplným odňatím práva platiteľa na vrátenie finančných prostriedkov. Prikláňa sa teda k výkladu tejto smernice v tom zmysle, že okrem prípadu podvodného konania platiteľa a oznámenia, ku ktorému došlo po uplynutí lehoty trinástich mesiacov, smie byť platiteľ zbavený práva na vrátenie len strát spôsobených neautorizovanými platobnými transakciami, ktorým by sa oznámením bez zbytočného odkladu dalo zabrániť, a to pod podmienkou, že oneskorené oznámenie bolo úmyselné alebo bolo spôsobené hrubou nedbanlivosťou z jeho strany.

27 Za týchto podmienok Cour de cassation (Kasačný súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Majú sa články 56, 58, 60 a 61 [smernice 2007/64] vykladať v tom zmysle, že platiteľovi je odňaté právo na vrátenie sumy neautorizovanej transakcie, ak oneskorene oznámil svojmu poskytovateľovi platobných služieb neautorizovanú platobnú transakciu, hoci tak urobil do trinástich mesiacov odo dňa odpísania finančných prostriedkov z účtu?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku, je odňatie práva platiteľa na vrátenie podmienené skutočnosťou, že oneskorenie oznámenia bolo úmyselné alebo bolo spôsobené hrubou nedbanlivosťou platiteľa?

3. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku, je platiteľovi odňaté právo na vrátenie všetkých neautorizovaných transakcií alebo len tých, ktorým sa dalo zabrániť, ak by sa oznámenie neuskutočnilo oneskorene?“

O prejudiciálnych otázkach

Úvodné pripomienky

28 Na úvod treba uviesť, že k výberom dotknutým vo veci samej došlo prostredníctvom karty, o ktorej žalobca vo veci samej tvrdí, že mu nebola doručená.

29 V tejto súvislosti treba na jednej strane pripomenúť, že v súlade s definíciou uvedenou v článku 4 bode 5 smernice 2007/64 predstavuje výber finančných prostriedkov „platobnú transakciu“ v zmysle tohto ustanovenia. Navyše podľa bodu 23 tohto článku 4 pojem „platobný nástroj“ znamená akékoľvek personalizované zariadenie a/alebo súbor postupov dohodnutý medzi užívateľom platobných služieb a poskytovateľom platobných služieb, ktoré používa užívateľ platobných služieb, aby mohol iniciovať „platobný príkaz“, pričom tento posledný uvedený pojem sa podľa uvedeného článku 4 bodu 16 predstavuje pokyn platiteľa alebo príjemcu svojmu poskytovateľovi platobných služieb, ktorým žiada o vykonanie „platobnej transakcie“.

30 Spor vo veci samej sa teda týka viacerých údajne neautorizovaných platobných transakcií po použití platobného nástroja. Keďže však v návrhu na začatie prejudiciálneho konania v tejto súvislosti nie je uvedené, či sa má tento platobný nástroj považovať za stratený, odcudzený, zneužitý alebo použitý neautorizovaným spôsobom, na účely poskytnutia užitočnej odpovede vnútroštátnemu súdu bude potrebné zvážiť všetky tieto možnosti.

31 Na druhej strane článok 57 ods. 2 smernice 2007/64 stanovuje, že poskytovateľ platobných služieb znáša riziko spojené so zaslaním platobného nástroja alebo jeho personalizovaných bezpečnostných prvkov platiteľovi. Vzhľadom na skutočnosti, ktoré viedli k sporu vo veci samej, je preto úlohou vnútroštátneho súdu vopred overiť, či v súvislosti s odoslaním platobného nástroja použitého na výbery dotknuté vo veci samej zo strany daného poskytovateľa platobných služieb nevzniklo takéto riziko, ktorého následky by mal znášať tento poskytovateľ.

O prvej otázke

32 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že svojou prvou otázkou vnútroštátny súd žiada o spresnenia týkajúce sa rozsahu oznamovacej povinnosti v prípade neautorizovaných platobných transakcií, ktorú má užívateľ platobných služieb. Táto oznamovacia povinnosť je pritom osobitne stanovená v článku 58 smernice 2007/64.

33 Preto treba vychádzať z toho, že svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 58 smernice 2007/64 vykladať v tom zmysle, že užívateľovi platobných služieb je odňaté právo na nápravu platobných služieb, ak svojmu poskytovateľovi platobných služieb bez zbytočného odkladu neoznámil, že zistil, že došlo k neautorizovanej platobnej transakcii, hoci mu túto skutočnosť oznámil v lehote trinástich mesiacov odo dňa odpísania z účtu.

34 V súlade s ustálenou judikatúrou treba na účely výkladu ustanovenia práva Únie zohľadniť nielen jeho znenie, ale aj jeho kontext a ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou (pozri rozsudky zo 17. novembra 1983, Merck, 292/82, EU:C:1983:335, bod 12, a zo 6. marca 2025, Cymdek, C-20/24, EU:C:2025:139, bod 38).

35 Pokiaľ ide v prvom rade o znenie ustanovenia, ktorého výklad sa požaduje, treba pripomenúť, že článok 58 smernice 2007/64 stanovuje, že užívateľ platobných služieb má nárok na nápravu platobných služieb len vtedy, ak svojho poskytovateľa platobných služieb bez zbytočného odkladu, a najneskôr do trinástich mesiacov odo dňa odpísania z účtu, informuje o tom, že zistil neautorizovanú alebo nesprávne vykonanú platobnú transakciu, na základe ktorej vzniká nárok na nápravu, pokiaľ poskytovateľ platobných služieb prípadne neposkytol alebo nesprístupnil informácie o tejto platobnej transakcii v súlade s hlavou III tejto smernice. Táto hlava III sa týka transparentnosti podmienok a požiadaviek na poskytovanie informácií o platobných službách.

36 Za predpokladu, že si poskytovateľ platobných služieb splnil informačnú povinnosť, ktorá mu vyplýva z hlavy III uvedenej smernice, je teda potrebné pokračovať vo výklade článku 58 tej istej smernice.

37 V tejto súvislosti treba konštatovať, že znenie tohto ustanovenia stanovuje povinnosť užívateľa platobných služieb „bez zbytočného odkladu“ oznámiť svojmu poskytovateľovi platobných služieb, že zistil neautorizovanú platobnú transakciu, „a najneskôr“ do trinástich mesiacov odo dňa odpísania z účtu. Preto sa zdá, že podľa uvedeného znenia právo užívateľa platobných služieb na opravu neautorizovanej platobnej transakcie podlieha predchádzajúcemu splneniu dvojakej časovej podmienky.

38 Je pravda, že nie všetky jazykové verzie článku 58 smernice 2007/64 používajú spojku „a“. Všetky tieto jazykové verzie však uvádzajú, že povinnosť užívateľa platobných služieb „bez zbytočného odkladu“ oznámiť svojmu poskytovateľovi platobných služieb, že zistil neautorizovanú platobnú transakciu, vzniká od okamihu, keď sa užívateľ platobných služieb dozvedel o tejto transakcii. Naproti tomu lehota trinástich mesiacov začína plynúť odo dňa odpísania z účtu. To naznačuje, že ide o dve odlišné časové podmienky.

39 Okrem toho, ako v podstate uviedla aj generálna advokátka v bodoch 44, 47 a 48 svojich návrhov, povinnosť oznamovať „bez zbytočného odkladu“ má subjektívnu povahu v tom zmysle, že užívateľ platobných služieb koná vzhľadom na okolnosti, v ktorých sa nachádza, čo najskôr od okamihu, keď sa dozvedel o neautorizovanej platobnej transakcii. Táto povinnosť sa tak odlišuje od oznamovacej povinnosti „do 13 mesiacov“, ktorá má objektívnu povahu, keďže táto povinnosť začína plynúť odo dňa odpísania z účtu transakciou, čo vedie k uplatneniu nároku na náhradu škody.

40 Zo znenia článku 58 smernice 2007/64 teda vyplýva, že užívateľ platobných služieb je na účely získania nápravy platobných služieb v zásade povinný bez zbytočného odkladu oznámiť svojmu poskytovateľovi platobných služieb, že zistil neautorizovanú platobnú transakciu, a oznámiť to najneskôr do trinástich mesiacov odo dňa odpísania z účtu.

41 Tento doslovný výklad je v druhom rade podporený kontextom, do ktorého tento článok 58 patrí. V tejto súvislosti na jednej strane odôvodnenie 31 smernice 2007/64 odkazuje na potrebu, aby užívateľ platobných služieb „čo najskôr“ informoval poskytovateľa platobných služieb o každom spore týkajúcom sa údajne neautorizovaných platobných transakcií. Zmienka o tejto povinnosti oznámiť „čo najskôr“ v rozsahu, v akom sa odlišuje od oznamovacej povinnosti v stanovenej lehote, ktorá navyše nie je uvedená v odôvodneniach smernice 2007/64, potvrdzuje, že povinnosť oznamovať „bez zbytočného odkladu“ stanovená v uvedenom článku 58 má autonómnu povahu. Odlišuje sa tak od povinnosti oznámenia v lehote trinástich mesiacov odo dňa odpísania z účtu.

42 Na druhej strane podľa článku 56 ods. 1 písm. b) smernice 2007/64 má užívateľ platobných služieb oprávnený používať platobný nástroj povinnosť, ak sa dozvie o strate, krádeži, zneužití alebo neautorizovanom použití svojho platobného nástroja, bez zbytočného odkladu o tom informovať svojho poskytovateľa platobných služieb alebo ním určený subjekt.

43 Je pravda, že lehota, v ktorej musí byť táto oznamovacia povinnosť splnená, sa odlišuje od povinnosti „bez zbytočného odkladu“ oznámiť neautorizovanú platobnú transakciu stanovenú v článku 58 tejto smernice. Táto lehota totiž začína plynúť od okamihu, keď sa zistí nielen akékoľvek neautorizované použitie platobného nástroja, ale prípadne strata, krádež alebo zneužitie tohto nástroja. K zisteniu týchto udalostí však môže dôjsť ešte predtým, ako sa uvedený nástroj použije na účely uskutočnenia neautorizovanej platobnej transakcie. Okrem toho sa tieto dve povinnosti odlišujú aj skutočnosťou, že o strate, krádeži, zneužití alebo neautorizovanom použití predmetného nástroja nemusí byť informovaný poskytovateľ platobných služieb, ale ním určený subjekt.

44 Nič to však nemení na tom, ako to ilustrujú okolnosti vo veci samej, že je možné, že oznamovacia povinnosť stanovená v článku 56 ods. 1 písm. b) uvedenej smernice a oznamovacia povinnosť stanovená v jej článku 58 vznikajú súčasne. Za takejto okolnosti by však bolo nekoherentné tvrdiť, že samotné dodržanie lehoty trinástich mesiacov odo dňa odpísania z účtu postačuje na konštatovanie, že predmetná platobná transakcia bola oznámená v súlade s požiadavkami článku 58 smernice 2007/64, hoci jej článok 56 ods. 1 písm. b) v zásade vyžaduje včasnejšie oznamovanie.

45 Uvedený doslovný výklad je v treťom rade podporený cieľmi sledovanými smernicou 2007/64.

46 V tejto súvislosti na jednej strane podľa odôvodnenia 31 tejto smernice, ktoré objasňuje rozsah jej článku 58, povinnosť užívateľa platobných služieb „čo najskôr“ oznámiť poskytovateľovi platobných služieb každý spor týkajúci sa údajne neautorizovaných platobných transakcií má za cieľ znížiť riziko a dôsledky neautorizovaných platobných transakcií.

47 Z tohto odôvodnenia tak vyplýva, že povinnosť oznamovať „bez zbytočného odkladu“ stanovená v tomto článku 58 sleduje preventívny cieľ. Ak by samotné dodržanie lehoty trinástich mesiacov odo dňa odpísania z účtu v každom prípade stačilo na vyvodenie záveru, že užívateľ platobných služieb splnil oznamovaciu povinnosť, ktorá mu vyplýva z uvedeného článku 58, tento preventívny účel by bol narušený.

48 Na druhej strane z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že lehota trinástich mesiacov je maximálnou lehotou, po uplynutí ktorej užívateľ platobných služieb už nemôže napadnúť zodpovednosť poskytovateľa platobných služieb za dotknutú transakciu, a to ani na základe iného systému zodpovednosti, než je systém stanovený v článku 58 a článku 60 ods. 1 smernice 2007/64.

Cieľom tejto lehoty je teda zabezpečiť právnu istotu tak užívateľov platobných služieb, ako aj poskytovateľov takýchto služieb (pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. septembra 2021, CRCAM, C-337/20, EU:C:2021:671, body 48 až 52).

49 Skutočnosť, že tento cieľ je odlišný od cieľa sledovaného povinnosťou oznamovať „bez zbytočného odkladu“, však potvrdzuje, že článok 58 smernice 2007/64 obsahuje dve časové podmienky, ktoré sú v zásade odlišné. Okrem toho domnievať sa, že používateľ platobných služieb má právo na nápravu v prípade neautorizovanej platobnej transakcie, o ktorej vedel, ale ktorú oneskorene oznámil svojmu poskytovateľovi platobných služieb, by narušilo právnu istotu, ako aj vyváženie jednotlivých záujmov užívateľa platobných služieb a jeho poskytovateľa platobných služieb, ktoré vykonal normotvorca Únie pri prijímaní smernice 2007/64.

50 V súlade s článkom 60 ods. 1 tejto smernice členské štáty zabezpečia bez toho, aby tým bol dotknutý článok 58, aby v prípade neautorizovanej platobnej transakcie poskytovateľ platobných služieb platiteľa mu okamžite vrátil sumu neautorizovanej platobnej transakcie, a ak je to možné, docielil stav na platobnom účte, ktorý by zodpovedal stavu, keby sa neautorizovaná platobná transakcia nevykonala. Ak by bolo možné odložiť uplatnenie nároku uplatneného užívateľom platobných služieb na základe uvedeného článku 58 až na trinásť mesiacov odo dňa odpísania transakcie z účtu, a to aj napriek tomu, že tento užívateľ sa dozvedel o dotknutej transakcii dávno predtým, obdobie právnej neistoty by sa predĺžilo bez objektívneho odôvodnenia na úkor dotknutého poskytovateľa platobných služieb, čím by sa narušila táto právna istota a toto vyváženie.

51 Z vyššie uvedeného vyplýva, že oznamovacia povinnosť stanovená v článku 58 tejto smernice sa považuje za splnenú len vtedy, ak užívateľ platobných služieb na jednej strane bez zbytočného odkladu oznámi svojmu poskytovateľovi platobných služieb, že zistil neautorizovanú platobnú transakciu, a na druhej strane, že toto oznámenie sa vykoná najneskôr do trinástich mesiacov odo dňa odpísania z účtu.

52 Vzhľadom na to treba ešte pripomenúť, že v štruktúre systému zodpovednosti stanoveného v kapitole 2 hlavy IV smernice 2007/64 je povinnosť užívateľa platobných služieb oznámiť akúkoľvek neautorizovanú transakciu podmienkou na to, aby sa uvedený systém mohol uplatniť v prospech tohto užívateľa (pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. septembra 2021, CRCAM, C-337/20, EU:C:2021:671, body 38 a 39).

53 Ako sa uvádza v odôvodnení 31 tejto smernice, keď odkazuje na oznamovanie najmä „údajne“ neautorizovaných platobných transakcií, táto oznamovacia povinnosť je predpokladom toho, aby bol poskytovateľ platobných služieb informovaný o skutočnosti, že užívateľ platobných služieb zistil transakciu, ktorú považuje za neautorizovanú, pričom skutočné získanie požadovanej nápravy sa riadi inými ustanoveniami uvedenej smernice.

54 Konkrétne skutočné získanie tejto nápravy podlieha na jednej strane podmienke, aby sa táto neexistencia autorizácie preukázala, pričom článok 59 smernice 2007/64 obsahuje v tejto súvislosti určité spresnenia týkajúce sa dôkazu o autentifikácii a vykonaní platobných transakcií. Na druhej strane sa na ňu vzťahujú pravidlá rozdelenia zodpovednosti poskytovateľa platobných služieb a platiteľa v prípade neautorizovaných platobných transakcií, stanovené najmä v článkoch 60 a 61 tejto smernice, ktorých cieľom je, ako sa uvádza v odôvodnení 35 uvedenej smernice, upraviť rozdelenie strát v prípade neautorizovaných platobných transakcií. V tejto súvislosti treba ešte spresniť, že ako vyplýva z článku 4 bodov 7 a 10 tejto smernice, pojem „platiteľ“ je zahrnutý pod pojem „užívateľ platobných služieb“ a týka sa najmä fyzickej osoby,

ktorá autorizuje platobný príkaz alebo dáva platobný príkaz. Okrem toho články 62 a 63 tej istej smernice upravujú vrátenie finančných prostriedkov pri platobných transakciách iniciovaných príjemcom platby alebo prostredníctvom neho a žiadosti o takéto vrátenie finančných prostriedkov.

55 Okrem toho podľa článku 51 ods. 1 smernice 2007/64 ak užívateľ platobných služieb nie je spotrebiteľom, zmluvné strany sa môžu na jednej strane najmä dohodnúť, že články 59, 61, 62 a 63 tejto smernice sa neuplatnia v plnom rozsahu alebo čiastočne, a na druhej strane sa môžu dohodnúť na inej lehote, než je lehota stanovená v jej článku 58.

56 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy, treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 58 smernice 2007/64 sa má vykladať v tom zmysle, že užívateľovi platobných služieb je v zásade odňaté právo na nápravu platobných služieb, ak svojmu poskytovateľovi platobných služieb bez zbytočného odkladu neoznámil, že zistil, že došlo k neautorizovanej platobnej transakcii, aj keď mu túto skutočnosť oznámil v lehote trinástich mesiacov odo dňa odpísania z účtu.

O druhej otázke

57 Na úvod treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry v rámci konania na základe spolupráce medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom zakotveného v článku 267 ZFEÚ prislúcha Súdnemu dvoru poskytnúť vnútroštátnemu súdu odpoveď potrebnú na rozhodnutie vo veci, ktorú prejednáva. Z tohto hľadiska Súdnemu dvoru prináleží v prípade potreby preformulovať otázky, ktoré sú mu položené. Je totiž úlohou Súdneho dvora vykladať všetky ustanovenia práva Únie, ktoré vnútroštátne súdy potrebujú na rozhodovanie o žalobách, ktoré im boli predložené, aj keď tieto ustanovenia nie sú výslovne spomenuté v otázkach položených týmito súdmi Súdnemu dvoru (pozri rozsudky z 18. marca 1993, Viessmann, C-280/91, EU:C:1993:103, bod 17; z 28. novembra 2000, Roquette Frères, C-88/99, EU:C:2000:652, bod 18, a z 8. mája 2025, HUK-COBURG Haftpflicht-Unterstützungs-Kasse, C-697/23, EU:C:2025:338, bod 22).

58 V prejednávanej veci z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd snaží získať spresnenia týkajúce sa prípadných okolností, na základe ktorých možno dospieť k záveru, že oneskorené oznámenie neautorizovanej platobnej transakcie môže skutočne zbaviť platiteľa jeho práva na jej vrátenie, ak k tejto transakcii dôjde po strate, krádeži, zneužití alebo neautorizovanom použití platobného nástroja.

59 V tejto súvislosti sú relevantné nielen ustanovenia článku 58 smernice 2007/64 týkajúce sa najmä oznamovania neautorizovaných platobných transakcií, ale aj ustanovenia článku 60 ods. 1 a článku 61 ods. 2 tejto smernice týkajúce sa zodpovednosti poskytovateľa platobných služieb a platiteľa v prípade neautorizovanej platobnej transakcie, ako aj ustanovenia článku 56 uvedenej smernice, na ktorý tento článok 61 ods. 2 odkazuje, a konkrétnejšie ustanovenia odseku 1 písm. b) tohto článku 56, ktoré sa týkajú práve skutkových okolností uvedených na konci predchádzajúceho bodu tohto rozsudku.

60 Za týchto podmienok a vzhľadom na odpoveď na prvú otázku treba chápať, že vnútroštátny súd sa svojou druhou otázkou v podstate pýta, či sa majú článok 58, článok 60 ods. 1 a článok 61 ods. 2 smernice 2007/64 v spojení s článkom 56 ods. 1 písm. b) tejto smernice vykladať v tom zmysle, že ak ide o neautorizovanú platobnú transakciu, ku ktorej dôjde po použití strateného platobného nástroja, odcudzeného alebo zneužitého alebo po akomkoľvek neautorizovanom použití takéhoto nástroja a platiteľ oznámil túto transakciu svojmu poskytovateľovi platobných služieb do

trinástich mesiacov odo dňa odpísania z účtu, tomuto platiteľovi je odňaté právo na účinnú nápravu za uvedenú platobnú službu len vtedy, ak oneskorene oznámil túto transakciu svojmu poskytovateľovi platobných služieb, a to úmyselne alebo v dôsledku hrubej nedbanlivosti.

61 V tejto súvislosti, pokiaľ ide v prvom rade o znenie týchto ustanovení, treba pripomenúť, že z odkazu uvedeného v článku 60 ods. 1 smernice 2007/64 na článok 58 tejto smernice, ako aj z odôvodnenia 31 tejto smernice vyplýva, že uplatňovanie systému zodpovednosti za neautorizované platobné transakcie stanoveného v kapitole 2 hlavy IV uvedenej smernice je podmienené tým, že užívateľ platobných služieb oznámi poskytovateľovi platobných služieb akúkoľvek neautorizovanú transakciu v súlade s týmto článkom 58 (pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. septembra 2021, CRCAM, C-337/20, EU:C:2021:671, body 34, 35, 38 a 39), ktorý, ako vyplýva z odpovede na prvú otázku, obsahuje dvojakú časovú podmienku.

62 V rámci tohto systému zodpovednosti za neautorizované platobné transakcie článok 59 smernice 2007/64 zavádza mechanizmus dôkazného bremena v prospech užívateľa platobných služieb. Dôkazné bremeno v podstate znáša poskytovateľ platobných služieb, ktorý musí preukázať, že transakcia bola autentifikovaná, riadne zaznamenaná a zaúčtovaná. V praxi systém dokazovania stanovený týmto článkom 59 vedie, pokiaľ bolo oznámenie podľa článku 58 tejto smernice vykonané v lehote, ktorá je v ňom stanovená, k tomu, že poskytovateľovi platobných služieb sa ukladá povinnosť okamžite vrátiť sumu neautorizovanej platobnej transakcie v súlade s článkom 60 ods. 1 tejto smernice (rozsudok z 2. septembra 2021, CRCAM, C-337/20, EU:C:2021:671, bod 40).

63 Táto povinnosť spočívajúca v okamžitom vrátení sumy dotknutej transakcie má však určité zmiernenie uvedené v článku 61 smernice 2007/64. Konkrétne odsek 2 tohto článku 61 vo svojej prvej vete stanovuje, že platiteľ znáša všetky straty súvisiace s neautorizovanými platobnými transakciami, ak tieto straty vyplývajú z jeho podvodného konania alebo z toho, že platiteľ si úmyselne alebo v dôsledku hrubej nedbanlivosti nesplnil jednu alebo viaceré povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 56 tejto smernice.

64 Ako už bolo uvedené v bode 42 tohto rozsudku, medzi povinnosťami platiteľa podľa tohto článku 56 sa nachádza v odseku 1 písm. b) uvedeného článku povinnosť tohto platiteľa bez zbytočného odkladu informovať svojho poskytovateľa platobných služieb alebo ním určený subjekt, ak sa dozvie o strate, krádeži, zneužití alebo neautorizovanom použití svojho platobného nástroja.

65 Zo znenia článku 61 ods. 2 prvej vety smernice 2007/64 v spojení s článkom 56 ods. 1 písm. b) a článkom 60 ods. 1 tejto smernice teda vyplýva, že platiteľ je povinný znášať straty, ktoré vznikli v dôsledku neautorizovaných platobných transakcií po použití jeho platobného nástroja len vtedy, ak po prvé konal podvodným spôsobom, alebo po druhé, ak platiteľ úmyselne alebo hrubou nedbanlivosťou oneskorene informoval svojho poskytovateľa platobných služieb alebo ním určený subjekt o strate, krádeži, zneužití alebo neautorizovanom použití tohto platobného nástroja. V dôsledku toho je len v takýchto prípadoch poskytovateľ platobných služieb zbavený svojej povinnosti vrátiť mu sumu neautorizovaných platobných transakcií.

66 Tento výklad je v druhom rade podporený kontextom, do ktorého patria ustanovenia článku 56 ods. 1 písm. b), článku 58, článku 60 ods. 1 a článku 61 ods. 2 smernice 2007/64.

67 Na jednej strane, ako už bolo konštatované v bode 44 tohto rozsudku, sa totiž môže stať, že povinnosť informovať stanovená v článku 56 ods. 1 písm. b) smernice 2007/64 a oznamovacia povinnosť stanovená v článku 58 tejto smernice vznikajú súčasne. Preto, ako uviedla aj generálna advokátka v bode 62 svojich návrhov, na účely zabezpečenia koherentného výkladu tejto smernice sa dodržanie oznamovacej povinnosti stanovenej v tomto článku 58 musí za okolností uvedených v tomto článku 56 ods. 1 písm. b) a s výnimkou podvodného konania platiteľa posudzovať na základe kritérií uvedených v článku 61 ods. 2 uvedenej smernice.

68 Na druhej strane v súlade s článkom 57 ods. 1 písm. d) smernice 2007/64 má poskytovateľ platobných služieb vydávajúci platobný nástroj povinnosť zabrániť akémukoľvek použitiu tohto platobného nástroja po oznámení vykonanom podľa článku 56 ods. 1 písm. b) tejto smernice. Okrem toho článok 61 ods. 4 tejto smernice stanovuje, že platiteľ neznáša nijaké finančné dôsledky vyplývajúce z použitia strateného, odcudzeného alebo zneužitého platobného nástroja po tom, ako oznámil skutočnosti podľa článku 56 ods. 1 písm. b), okrem prípadov, keď konal podvodným spôsobom. Platiteľ teda v žiadnom prípade nemá záujem na oneskorení informovania, ktoré je povinný vykonať na základe tohto posledného uvedeného ustanovenia, ani prípadne oznámenia, ktoré musí vykonať podľa článku 58 uvedenej smernice, ak tieto dve povinnosti vzniknú súčasne.

69 Po tretie z teleologického hľadiska treba na jednej strane uviesť, že výklad uvedený v bode 65 tohto rozsudku môže zachovať potrebný účinok článku 61 ods. 2 prvej vety smernice 2007/64. Na tieto účely je nutné zabrániť tomu, aby poskytovateľ platobných služieb mohol voči platiteľovi namietať jednoduché oneskorenie pri oznamovaní zistenia neautorizovanej platobnej transakcie s cieľom vyhnúť sa jeho povinnosti vrátenia finančných prostriedkov podľa článku 60 ods. 1 tejto smernice, ak táto transakcia vznikla v dôsledku straty, krádeže, zneužitia alebo akéhokoľvek neautorizovaného použitia platobného nástroja a platiteľ sa dozvedel o tejto strate, krádeži, zneužití alebo neautorizovanom použití až v čase, keď sa dozvedel o tejto transakcii. Ak by mal totiž poskytovateľ platobných služieb takúto možnosť, táto prvá veta by bola zbavená potrebného účinku, pretože platiteľ by bol zbavený svojho práva na vrátenie finančných prostriedkov, hoci straty, ktoré mu vznikli, nevyplývajú zo skutočnosti, že úmyselne alebo v dôsledku hrubej nedbanlivosti neinformoval svojho poskytovateľa platobných služieb alebo ním určený subjekt podľa článku 56 ods. 1 písm. b) smernice 2007/64.

70 Na druhej strane je tento výklad podporený cieľom sledovaným smernicou 2007/64, ako je vyjadrený v odôvodnení 32 tejto smernice, podľa ktorého s cieľom motivovať užívateľa platobných služieb, aby bez zbytočného odkladu informoval svojho poskytovateľa o krádeži alebo strate platobného nástroja, a tým obmedzil riziko neautorizovaných platobných transakcií, by mal byť užívateľ zodpovedný iba za obmedzenú sumu, pokiaľ nekonal podvodným spôsobom alebo s hrubou nedbalosťou. Toto odôvodnenie totiž vyjadruje zámer normotvorcu Únie podporiť, ak ide o krádež alebo stratu platobného nástroja, väčšiu ochranu užívateľa platobných služieb. Uvedený výklad teda nenarúša rovnováhu medzi záujmami platiteľa a záujmami jeho poskytovateľa platobných služieb, ako boli vyvážené týmto normotvorcom.

71 V dôsledku toho z článku 58, článku 60 ods. 1 a článku 61 ods. 2 smernice 2007/64 v spojení s článkom 56 ods. 1 písm. b) tejto smernice vyplýva, že ak ide o neautorizovanú platobnú transakciu, ku ktorej na jednej strane došlo po použití strateného, odcudzeného alebo zneužitého platobného nástroja alebo v dôsledku akéhokoľvek neautorizovaného použitia takéhoto nástroja, a na druhej strane platiteľ oznámil svojmu poskytovateľovi platobných služieb do trinástich mesiacov odo dňa odpísania z účtu, tento platiteľ je v zásade a pokiaľ nekonal podvodným

spôsobom, zbavený svojho práva na vrátenie finančných prostriedkov z tejto transakcie len vtedy, ak úmyselne alebo z hrubej nedbanlivosti oneskorene oznámil neautorizovanú platobnú transakciu svojmu poskytovateľovi platobných služieb.

72 Vnútroštátnemu súdu, ktorý jediný má právomoc posúdiť skutkové okolnosti, prináleží posúdiť, či je to tak v prípade každého z výberov, o ktoré ide vo veci samej, keďže tento článok 58 sa výslovne týka oznamovania jednotlivých platobných transakcií.

73 V tejto súvislosti vzhľadom na skutočnosti uvedené vnútroštátnym súdom zhrnuté v bodoch 22 až 26 tohto rozsudku treba dodať, že na jednej strane podľa článku 59 ods. 2 smernice 2007/64, ak užívateľ platobných služieb popiera, že autorizoval vykonanú platobnú transakciu, použitie platobného nástroja, ako ho zaznamenal poskytovateľ platobných služieb, samo osebe nevyhnutne nestačí na preukázanie toho, že platobná transakcia bola autorizovaná platiteľom alebo že platiteľ konal podvodne alebo si úmyselne alebo v dôsledku hrubej nedbanlivosti nesplnil jednu alebo viaceré povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 56 tejto smernice. Na druhej strane odôvodnenie 33 tejto smernice najmä spresňuje, že na účely posúdenia možnej nedbanlivosti zo strany používateľa platobných služieb by sa mali zohľadniť všetky okolnosti a že dôkazy a miera údajnej nedbanlivosti by sa mali posudzovať v súlade s vnútroštátnym právom.

74 Medzi podmienkami uvedenými v článku 61 ods. 2 smernice 2007/64 sa však nachádza „hrubá nedbanlivosť“ platiteľa, teda, ako uviedla aj generálna advokátka v bode 65 svojich návrhov, závažné porušenie povinnosti náležitej starostlivosti. Okrem toho, ako bolo konštatované v bode 39 tohto rozsudku, treba zohľadniť okolnosti, v ktorých sa nachádza platiteľ. Okrem prípadov, keď konal podvodným spôsobom a s výhradou prípadného uplatnenia článku 51 ods. 1 smernice 2007/64, mu teda nemožno vytýkať, že „okamžite“ neoznámil svojmu poskytovateľovi platobných služieb, že zistil neautorizovanú platobnú transakciu po použití strateného, odcudzeného alebo zneužitého platobného nástroja alebo po akomkoľvek neautorizovanom použití takéhoto nástroja.

75 Okrem toho článok 61 smernice 2007/64 obsahuje spresnenia týkajúce sa rozsahu strát, ktoré prípadne musí platiteľ skutočne znášať, najmä za okolností uvedených v bode 71 tohto rozsudku.

76 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na druhú otázku odpovedať tak, že článok 58, článok 60 ods. 1 a článok 61 ods. 2 smernice 2007/64 v spojení s článkom 56 ods. 1 písm. b) tejto smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že ak ide o neautorizovanú platobnú transakciu, ku ktorej dôjde po použití strateného, odcudzeného alebo zneužitého platobného nástroja alebo po akomkoľvek neautorizovanom použití takéhoto nástroja a platiteľ oznámil túto transakciu svojmu poskytovateľovi platobných služieb do trinástich mesiacov odo dňa odpísania z účtu, tomuto platiteľovi je v zásade odňaté právo na účinnú nápravu za uvedenú platobnú službu len vtedy, ak oneskorene oznámil túto transakciu svojmu poskytovateľovi platobných služieb, a to úmyselne alebo v dôsledku hrubej nedbanlivosti spočívajúcej v závažnom porušení povinnosti náležitej starostlivosti.

O tretej otázke

77 Vnútroštátny súd kladie svoju tretiu otázku pre prípad, že by sa na prvú otázku odpovedalo tak, že platiteľ nemá právo na nápravu platobnej služby, ak oneskorene oznámil svojmu poskytovateľovi platobných služieb, že zistil neautorizovanú platobnú transakciu, aj keď mu túto skutočnosť oznámil do trinástich mesiacov odo dňa odpísania z účtu.

78 Hoci odpoveď na túto prvú otázku bola v podstate kladná, ako vyplýva z bodov 52 až 55 tohto rozsudku, táto odpoveď je podmienená rôznymi skutočnosťami, a najmä, ako vyplýva z analýzy druhej otázky, skutočnosťou, že pokiaľ platiteľ nekonal podvodne, ak k neautorizovanej platobnej transakcii došlo po strate, krádeži, zneužití alebo neautorizovanom použití jeho platobného nástroja, platiteľ, ktorý informoval svojho poskytovateľa platobných služieb o neautorizovanej platobnej transakcii do trinástich mesiacov odo dňa odpísania neautorizovanej platobnej transakcie, sa môže považovať za platiteľa, ktorý oneskorene informoval svojho poskytovateľa platobných služieb o tom, že zistil neautorizovanú platobnú transakciu, len ak jeho oneskorenie bolo úmyselné alebo bolo spôsobené hrubou nedbanlivosťou.

79 Okrem toho vnútroštátnemu súdu prináleží posúdiť a kvalifikovať skutkové okolnosti, o ktoré ide v konaní, ktoré vedie, najmä vzhľadom na spresnenia uvedené v bodoch 73 a 74 tohto rozsudku.

80 Preto je potrebné preformulovať túto tretiu otázku tak, aby sa zohľadnila odpoveď na prvú a druhú otázku.

81 Treba teda konštatovať, že svojou treťou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa majú článok 58, článok 60 ods. 1 a článok 61 ods. 2 smernice 2007/64 v spojení s článkom 56 ods. 1 písm. b) tejto smernice vykladať v tom zmysle, že ak ide na jednej strane o po sebe nasledujúce neautorizované platobné transakcie, ku ktorým došlo po použití strateného, odcudzeného alebo zneužitého platobného nástroja alebo po neautorizovanom použití takéhoto nástroja a platiteľ pri dodržaní lehoty trinástich mesiacov odo dňa ich odpísania z účtu čiastočne úmyselne alebo z hrubej nedbanlivosti oneskoril svoje oznámenie poskytovateľovi platobných služieb, tento platiteľ je zbavený svojho práva na vrátenie všetkých strát vzniknutých v dôsledku týchto transakcií.

82 V tejto súvislosti, pokiaľ ide o znenie týchto ustanovení, treba pripomenúť, že podľa článku 60 ods. 1 smernice 2007/64 zodpovednosť za straty, ktoré vznikli v dôsledku neautorizovaných platobných transakcií, v zásade nesie poskytovateľ platobných služieb. Podľa článku 61 ods. 2 tejto smernice, ktorého znenie už bolo pripomenuté v bode 63 tohto rozsudku, však platiteľ znáša „všetky“ straty súvisiace s neautorizovanými platobnými transakciami, ak tieto straty „vzniknú“ najmä z dôvodu, že si úmyselne alebo z hrubej nedbanlivosti nesplnil oznamovaciu povinnosť, ktorá mu vyplýva z článku 56 ods. 1 písm. b) tejto smernice, a v tomto prípade sa neuplatňuje maximálna suma 150 eur uvedená v odseku 1 tohto článku.

83 Znenie tohto článku 61 ods. 2 teda vytvára príčinnú súvislosť medzi konaním platiteľa na jednej strane a vzniknutými stratami, ktorých nápravu nebude môcť dosiahnuť, na druhej strane.

84 Okrem toho z odpovede na druhú prejudiciálnu otázku vyplýva, že otázka, či sa má oznámenie vykonané podľa článku 58 smernice 2007/64 za takých okolností, aké sú uvedené v uvedenom článku 61 ods. 2 v spojení s článkom 56 ods. 1 písm. b) tejto smernice, považovať za skutočne oneskorené, sa posudzuje samostatne pre každú transakciu.

85 Z toho vyplýva, že aj v prípade neautorizovaných platobných transakcií vykonávaných opakovane v čase, ku ktorým došlo v dôsledku straty, krádeže alebo toho istého zneužitia dotknutého platobného nástroja, môže byť platiteľ zbavený práva na nápravu len v prípade transakcií, ktoré úmyselne alebo v dôsledku hrubej nedbanlivosti oneskorene oznámil svojmu poskytovateľovi platobných služieb.

86 Tento doslovný výklad je podporený nielen skutočnosťou, že článok 61 ods. 2 smernice 2007/64 je ustanovením, ktoré sa odchyľuje od zásady stanovenej v článku 60 ods. 1 tejto smernice, a preto sa má vykladať reštriktívne, ale aj kontextom, do ktorého patria ustanovenia uvedené v bode 81 tohto rozsudku.

87 V súlade s odsekom 4 tohto článku 61 totiž platiteľ neznáša nijaké finančné dôsledky vyplývajúce z použitia strateného, odcudzeného alebo zneužitého platobného nástroja, ku ktorému došlo po oznámení stanovenom v článku 56 ods. 1 písm. b) tejto smernice, pokiaľ tento platiteľ nekonal podvodne. Navyše v súlade s odsekom 5 uvedeného článku 61, ak poskytovateľ platobných služieb nezabezpečí primerané prostriedky na splnenie oznamovacej povinnosti týkajúcej sa strateného, odcudzeného alebo zneužitého platobného nástroja, ako sa to vyžaduje podľa článku 57 ods. 1 písm. c), platiteľ nenesie zodpovednosť za finančné dôsledky vyplývajúce z použitia tohto platobného nástroja, okrem prípadov, keď konal podvodným spôsobom. Tieto dve ustanovenia potvrdzujú, že platiteľ nemôže niesť zodpovednosť za straty, ktorým nemohol zabrániť.

88 Uvedený doslovný výklad je v treťom rade podporený cieľmi sledovanými smernicou 2007/64. V tejto súvislosti treba uviesť, že požiadavka príčinnej súvislosti medzi konaním platiteľa a stratami, ktoré mu vznikli a za ktoré nemôže dosiahnuť vrátenie od svojho poskytovateľa platobných služieb, je v súlade s vyvážením príslušných záujmov užívateľov platobných služieb a poskytovateľov platobných služieb, ako ho vykonal normotvorca Únie v tejto smernici. Táto požiadavka totiž tým, že užívateľovi platobných služieb zveruje zodpovednosť, ho v súlade s odôvodneniami 31 a 32 uvedenej smernice nabáda k tomu, aby neprimerane neoddďaľoval oznamovanie neautorizovaných platobných transakcií svojmu poskytovateľovi platobných služieb, ktoré zistí. Rovnako tak je poskytovateľ platobných služieb nabádaný k tomu, aby si plnil povinnosti, ktoré mu vyplývajú, aby tento užívateľ mohol zistiť takéto transakcie.

89 Uvedená požiadavka okrem toho umožňuje zaručiť potrebný účinok tak článku 51 ods. 1 smernice 2007/64, ako aj článku 61 ods. 3 tejto smernice. Na jednej strane totiž ponecháva stranám možnosť, aby sa v prípade, že užívateľ platobných služieb nie je spotrebiteľom, najmä dohodli, že článok 61 tejto smernice sa neuplatňuje, alebo sa dohodli na lehote odlišnej od lehoty stanovenej v článku 58 tejto smernice, a tak stanovili odlišné rozdelenie zodpovednosti, ktoré by bolo prípadne menej chránené pre užívateľov platobných služieb, ktorí nie sú spotrebiteľmi. Na druhej strane zachováva možnosť, ktorú článok 61 ods. 3 uvedenej smernice ponúka členským štátom, a to rozhodnúť sa obmedziť zodpovednosť platiteľa uvedenú v odsekoch 1 a 2 tohto článku 61, ak platiteľ nekonal podvodne ani si úmyselne nesplnil povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 56 tej istej smernice, najmä, ako sa uvádza v odôvodnení 34 tejto smernice, s cieľom zachovať existujúcu úroveň ochrany spotrebiteľov a podporiť dôveru v bezpečnosť používania elektronických platobných nástrojov.

90 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na tretiu otázku odpovedať tak, že článok 58, článok 60 ods. 1 a článok 61 ods. 2 smernice 2007/64 v spojení s článkom 56 ods. 1 písm. b) tejto smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že ak ide na jednej strane o po sebe nasledujúce neautorizované platobné transakcie, ku ktorým došlo po použití strateného, odcudzeného alebo zneužitého platobného nástroja alebo po akomkoľvek neautorizovanom použití takéhoto nástroja, a ak na druhej strane platiteľ, ktorý dodržal lehotu trinástich mesiacov od dňa ich odpísania z účtu, ich čiastočne úmyselne alebo z hrubej nedbanlivosti oneskorene oznámil poskytovateľovi platobných služieb, je tomuto platiteľovi v zásade odňaté právo na vrátenie finančných prostriedkov len v prípade strát vyplývajúcich z transakcií, ktoré úmyselne alebo v dôsledku hrubej nedbanlivosti oneskorene oznámil svojmu poskytovateľovi platobných služieb.

O trovách

91 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

1. **Článok 58 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2007/64/ES z 13. novembra 2007 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a ktorou sa zrušuje smernica 97/5/ES,**

   sa má vykladať v tom zmysle, že:

   užívateľovi platobných služieb je v zásade odňaté právo na nápravu platobných služieb, ak svojmu poskytovateľovi platobných služieb bez zbytočného odkladu neoznámil, že zistil, že došlo k neautorizovanej platobnej transakcii, aj keď mu túto skutočnosť oznámil v lehote trinástich mesiacov odo dňa odpísania z účtu.

2. **Článok 58, článok 60 ods. 1 a článok 61 ods. 2 smernice 2007/64 v spojení s článkom 56 ods. 1 písm. b) tejto smernice**

   sa majú vykladať v tom zmysle, že:

   ak ide o neautorizovanú platobnú transakciu, ku ktorej dôjde po použití strateného, odcudzeného alebo zneužitého platobného nástroja alebo po akomkoľvek neautorizovanom použití takéhoto nástroja a platiteľ oznámil túto transakciu svojmu poskytovateľovi platobných služieb do trinástich mesiacov odo dňa odpísania z účtu, tomuto platiteľovi je v zásade odňaté právo na účinnú nápravu za uvedenú platobnú službu len vtedy, ak oneskorene oznámil túto transakciu svojmu poskytovateľovi platobných služieb, a to úmyselne alebo v dôsledku hrubej nedbanlivosti spočívajúcej v závažnom porušení povinnosti náležitej starostlivosti.

3. **Článok 58, článok 60 ods. 1 a článok 61 ods. 2 smernice 2007/64 v spojení s článkom 56 ods. 1 písm. b) tejto smernice**

   sa majú vykladať v tom zmysle, že:

   ak ide na jednej strane o po sebe nasledujúce neautorizované platobné transakcie, ku ktorým došlo po použití strateného, odcudzeného alebo zneužitého platobného nástroja alebo po akomkoľvek neautorizovanom použití takéhoto nástroja, a ak na druhej strane platiteľ, ktorý dodržal lehotu trinástich mesiacov od dňa ich odpísania z účtu, ich čiastočne úmyselne alebo z hrubej nedbanlivosti oneskorene oznámil poskytovateľovi platobných služieb, je tomuto platiteľovi v zásade odňaté právo na vrátenie finančných prostriedkov len v prípade strát vyplývajúcich z transakcií, ktoré úmyselne alebo v dôsledku hrubej nedbanlivosti oneskorene oznámil svojmu poskytovateľovi platobných služieb.

Podpisy